

SPRAWOZDANIE Z PRACY ZARZĄDU
TOWARZYSTWA OPIEKI NAD OCIEMNIAŁYMI
STOWARZYSZENIE
W 2022 ROKU

W roku sprawozdawczym 2022 Towarzystwo Opieki nad Ociemniałymi Stowarzyszenie liczyło 1340 członków.

Analizując zaangażowanie we wsparcie Dzieła Lasek oraz opierając się na doświadczeniach wcześniejszych Zarządów w oparciu o paragraf 10 i 11 Statutu obecny Zarząd podjął Uchwałę o wykreśleniu z grona członków Towarzystwa osób zalegających ze składkami od 2011 roku oraz starszych niż 100 lat, z którymi nie mamy kontaktu. Będę prosił zebranie o zatwierdzenie tej decyzji.

W roku 2022 Zarząd spotkał się na sześciu zebraniach, w tym na jednym wyjazdowym w Gdańsku Sobieszewie. Zebrania odbywały się w trybie stacjonarnym, wyjątkowo pojedyncze osoby uczestniczyły w nich on-line. W zebraniach uczestniczyli również członkowie Komisji Rewizyjnej. Poza sesjami w pełnym gronie członkowie Zarządu pracowali w mniejszych grupach problemowych, brali udział w komisjach oraz reprezentowali Towarzystwo na konferencjach, spotkaniach i w urzędach.

W listopadzie z zasiadania w Zarządzie Towarzystwa zrezygnowała, motywując to sprawami osobistymi, p. Krystyna Marut na jej miejsce zgodnie z paragrafem 13 punkt 5 Statutu wszedł p. Dariusz Linde. Pani Krystynie dziękuję za czas pracy w Zarządzie, a p. Dariuszowi życzę wiele kreatywności i energii.

Podjęto dziewięć uchwał:

1. Uchwała nr 1 w sprawie odpisów aktualizacyjnych nieściągalnych należności w roku 2021.
2. Uchwała nr 2 w sprawie zmniejszenia odpisów na Zakładowy Fundusz Socjalny.
3. Uchwała nr 2a w sprawie przyznania Medalu Towarzystwa Opieki nad Ociemniałymi Pax et Gaudium in Cruce ks. Andrzejowi Gałce.

4. Uchwała nr 3 w sprawie upoważnienia Skarbnika Towarzystwa - s. Jeremii - Bożeny Zych do reprezentowani TONOS w składaniu wniosku o dofinansowanie przedsięwzięcia w formie dotacji w ramach programu priorytetowego nr 7.2.1 "Edukacja ekologiczna część 1) Edukacja ekologiczna na lata 2021-2025" dla przedsięwzięcia: Kampania informacyjno-edukacyjna na rzecz ochrony klimatu i bioróżnorodności "Dotknij natury".
5. Uchwała nr 4 w sprawie przyjęcia spadku u po śp. Helenie Sikorski de la Torre, zmarłej 16 marca 2021 we Francji.
6. Uchwała nr 5 sprawie wyrażenie zgody Towarzystwa Opieki nad Ociemniałymi Stowarzyszenia na przyjęcie darowizny obejmującej udziały w mieszkaniu przy ul. Dubois 7 ze spadku po Marii Zembrzuskiej.
7. Uchwała nr 6 w sprawie nieskorzystania z prawa pierwokupu pozostałych udziałów mieszkania przy ul. Dubois 7.
8. Uchwała nr 7 dotycząca zbycia udziałów Towarzystwa w mieszkaniu przy ul. Dubois 7.
9. Uchwałą nr 8 w sprawie przyjęcia Budżetu Towarzystwa Opieki nad Ociemniałymi Stowarzyszenie na rok 2023.

Oprócz uchwał Zarząd podjął szereg decyzji dotyczących podpisywania umów lub bieżącego kierowania organizacją. Między innymi:

1. Nawiazaliśmy współpracę z Polskim Forum Osób z Niepełnosprawnościami. Jest to zrzeczenie różnych organizacji wspierających osoby z niepełnosprawnością. Liczymy na to, że działając w szerszej reprezentacji nasz głos w sprawach związanych z niewidomymi będzie bardziej słyszalny. W minionym roku m.in. uczestniczyliśmy w konsultacjach rozwiązań prawnych i dokumentów skierowanych do osób z niepełnosprawnością, a także Paweł Kacprzyk w ramach VIII Kongresu Osób z Niepełnosprawnościami uczestniczył w panelu dotyczącym edukacji włączającej.
2. Towarzystwo przystąpiło do konkursu w ramach programu Dostępność plus dotyczącego podmiotów leczniczych. Od połowy 2022 roku są realizowane działania z nim związane. Doposażono gabinety, trwa przebudowa recepcji zgodnie z wytycznymi zasad dostępności, odbywają się także szkolenia.

3. Nawiązaliśmy współpracę ze Stowarzyszeniem Wioski Dziecięce SOS. Podpisaliśmy umowę na udostępnienie części pomieszczeń w budynku w zamian za wkład finansowy w remont obiektu. Umowa została podpisana na 5 lat.

Będąc przy przychodni warto nadmienić o innych aspektach związanych z działalnością leczniczą i rehabilitacyjną.

W ramach jej działalności są realizowane m. in. kontrakty rehabilitacyjne. Jest to duże wyzwanie logistyczne wynikające z pierwotnej umowy zawartej na przełomie lat 90 i dwutysięcznych. Dotyczy to części orientacji przestrzennej, muzykoterapii, rehabilitacji widzenia, hipoterapii, części psychologów, logopedów i rehabilitacji ruchowej. Działalność medyczna – rehabilitacja, jest świadczona przez pracowników OSW. Po zmianie Ustawy o zdrowiu z lipca 2022 roku zostaliśmy zmuszeni do znalezienia jakiegoś wyjścia kompromisowego i oddelegowaniu nauczycieli do pracy w Przychodni. Nie może to być rozwiązanie stałe. Dlatego też głównym zadaniem dla tej jednostki, jest stworzenie alternatywnego zespołu świadczącego usługi rewalidacyjne. Proces jest w toku, jednak trudno jest przekonać nauczycieli rehabilitantów do zmiany formy zatrudnienia z edukacyjnej na medyczną. Kolejnym wyzwaniem stojącym przed nami są podwyżki przyznawane decyzją ministerstwa, które nie znajdują odbicia w adekwatnym zwiększeniu stawek za procedury medyczne.

Główne ryzyko związane z działalnością leczniczą to rozwiązanie umowy i przejście naszych pacjentów do POZ w Izabelinie, jeśli nie ustabilizują się źródła finansowania.

4. Kolejnym dużym obszarem któremu było poświęcone jedno całe i części innych zebrań oraz niezliczone konsultacje w mniejszym gronie to aspekt inwestycyjno-remontowy.

Kilkakrotnie mówiłem tu o potrzebnych remontach. Staramy się znaleźć środki finansowania w różnych programach instytucjonalnych, jednak jest to niełatwy i długotrwały proces.

Obecnie w ramach starania o dotacje mamy przygotowane następujące inwestycje:

- przebudowa recepcji w przychodni – MZ dofinansowanie około 50% koszt około 300 tys.
- remont budynku św. Stanisława – NFOŚiGW dofinansowanie około 30%. Tu Zarząd podjął decyzję o podzieleniu inwestycji na dwa etapy:

budowa nowej części i remont starej. Obecnie koncentrujemy się na budowie i jej właśnie będzie dotyczyło dofinansowanie, koszt inwestycji nowej części około 17 mln.

- budowa budynku Wspomaganych Społeczności Mieszkaniowych – środki PFRON. Dofinansowanie około 6 mln. Koszt inwestycji około 7 mln.

- budowa trzech dwulokalowych domków dla uchodźców z Ukrainy - dofinansowanie z Caritas, Fundacji Renovabis, Strabag oraz BSH. Koszt inwestycji około 1 mln 600 tys., wkład własny około 200 tys.

- kampania ekologiczna z remontem tzw. autobusówki – NFOŚiGW zostaliśmy zakwalifikowani formalnie, koszt inwestycji około 2 mln wkład własny 10%. Obecnie trwają negocjacje dotyczące ostatecznego kształtu projektu. Jest to trudny proces podczas którego wielokrotnie jest zmieniany harmonogram rzeczowo-finansowy, na przyszłym zebraniu lub z czasopisma Laski dowiedzą się Państwo czy projekt wszedł w fazę realizacji.

Poza pracami, na które możemy pozyskać dofinansowanie prowadziliśmy szereg innych ze środków własnych. Największe z nich to wymiana magistrali ciepłowniczej oraz wymiana i docieplenie dachu na bibliotecę.

Nie mogę pominąć w sprawozdaniu artykułu, który ukazał się w Gazecie Wyborczej. W odpowiedzi na niego podjęto kilka bolesnych i niełatwych decyzji. Uruchomiliśmy także telefon wsparcia dla absolwentów. Październikowy artykuł wbrew przekonaniom części środowiska, miał swoją kontynuację już w 2023 roku, kiedy to ukazał się kolejny tekst.

Całą sprawą jest trudna, bolesna i skomplikowana. Ponieważ żaden z członków Zarządu nie jest ekspertem od tego typu kryzysów, nasze działania opierałyby się na własnych wyobrażeniach, a nie na doświadczeniu. Zdecydowaliśmy się skorzystać z zewnętrznych ekspertów związanych z Uniwersytetem ks. kar. Stefana Wyszyńskiego oraz Episkopatem Polski. Zasięgnęliśmy także opinii prawników. Zdaję sobie sprawę, że podjęte kroki nie wszystkim spośród nas wydają się odpowiednie, jednak wszystkie działania i decyzje w naszej ocenie były konieczne, choć jak wspomniałem wcześniej bardzo trudne. A czas pokaże czy właściwe. Trudne i często dla osób nie znających całego kontekstu decyzje są naszą, Zarządu odpowiedzialnością, którą to odpowiedzialnością dla komfortu psychicznego chętnie byśmy się podzieli, jednak na samym końcu to Zarząd zostanie zapytany o wdrożone rozwiązania, nikt inny.

Kolejną toczącą się od lat sprawą jest powołanie nowej jednostki organizacyjnej w Gdańsku Sobieszewie – szkoły podstawowej. Zarząd podtrzymuje swoją ocenę sytuacji, wg której Towarzystwa nie stać na powoływanie nowej szkoły. Przychylając się jednak do prośb rodziców, w porozumieniu z dyrektorem przedszkola, udostępniłmy stowarzyszeniu, które powołali rodzice z Pomorza, pomieszczenia na prowadzenie działalności szkolnej.

W październiku Dział ds. Absolwentów za pośrednictwem p. Damiana Reśkiewicza zwrócił się z wnioskiem o utrzymanie stypendium dla studentów wypłacanego z Funduszu Broncel. Powodem wniosku były kończące się środki na koncie funduszu. Zarząd już w tym roku podjął decyzję o wyasygnowaniu corocznie środków na wsparcie naszych studiujących absolwentów z funduszy własnych. Wysokość funduszu będzie określana na każdy kolejny rok akademicki. Regulamin stypendium został przyjęty na zebraniu już w tym roku.

W minionym roku w wyniku eskalacji wojny na Ukrainie w Laskach i pozostałych placówkach przyjęto wielu uchodźców. Główny ciężar opieki wzięły na siebie Siostry Franciszkańki otwierając Dom Rekolekcyjny, również jednak w Rabce Zdroju, jak też w ORW Sobieszewo przebywali lub przebywają uchodźcy. Dużym wsparciem był program PFRON, dofinansowujący pobyt i rehabilitację osób niepełnosprawnych wraz z opiekunem.

W OSW również pojawiły się nowe ukraińskie dzieci. Obecnie w naszych placówkach uczy się ich około 40 z czego połowa od marca 2022 roku.

Wymienione zagadnienia stanowią część tematów, którymi zajmował się Zarząd w roku sprawozdawczym. Zamykają one główne obszary działań w 2022 roku, poza oczywiście codzienną pracą kierowania instytucją.

Jak co roku nie mogę uciec od próby analizy przyszłości TONOS. Miniony rok zakończyliśmy jak Państwo usłyszą z wynikiem dodatnim, niestety to co zaoszczędziliśmy gwałtownie wydajemy w roku bieżącym. Z 2,5 mln oszczędności co miesiąc zużywamy prawie 0,5 mln dokładając do wynagrodzeń, rachunków lub po prostu do codziennych zakupów. Urzędowe podwyżki sprawiły, że efekty reformy sprzed 6 lat zostały wchłonięte przez koszty dnia dzisiejszego. Wzrost wynagrodzeń nie idzie w parze ze wzrostem dotacji, a raczej nie jest to wzrost równomierny. Musimy konkurować na rynku medycznym z podmiotami biznesowymi, a na oświatowym z samorządami, a więc z rzeczywistością mającą zaplecze i kapitał. Jasno trzeba sobie powiedzieć, że zbliżamy się do chwili, gdy być może będziemy musieli

ograniczać swoją działalność do kilku obszarów i wygaszać te najbardziej nierentowne, gdzie nie możemy pozyskać subwencji lub darczyńców.

Coraz częściej jako Zarząd spotykamy się także z postawą, którą ja nazywam charytatywnością zastępczą tzn. oczekiwań, że Laski pomogą nam, naszym bliskim, przyjacielom, a głównym argumentem jest - bo to Laski. Bez refleksji, że Laski przede wszystkim mają odpowiedzialność za to, co już na siebie przyjęły, za funkcjonujące placówki, wychowanków, a także pracowników, których jako przedsiębiorca zatrudniamy.

Równocześnie mamy świadomość niezbędnych inwestycji. Problemem podstawowym jest jednak to, że coraz częściej brakuje nam nie tylko na własne remonty, co nawet na wkład własny w inwestycje dofinansowywane. Wydaje się, że działania niezbędne i w przyszłości mające dać spokojne funkcjonowanie takie jak WSM, nowy internat, szczelne dachy itp. będą musiały być pokrywane częściowo ze zbycia majątku. Sam będąc przeciwnikiem sprzedawania składników majątku, coraz częściej słyszę, że jest to kapitał, który należy zainwestować w powrót do punktu zero. I obawiam się, że w obliczu obecnego kryzysu, spieniężenie części majątku, może być jedynym źródłem finansowania inwestycji czy remontów skoro z bieżącej działalności nie jesteśmy w stanie wyasygnować na to pieniędzy.

Szanowni Państwo, wiem, że końcówka mojego sprawozdania nie jest zbyt optymistyczna, w porównaniu z poprzednim, obecny rok jest wyjątkowo trudny i z pewnością to ostatnie miesiące wpływają na wydźwięk całego sprawozdania. Na pewno jednak mogę zapewnić, że dołożymy wszelkich starań i umiejętności, żeby Laski przeszły przez kolejny, który to już kryzys w swojej historii i wierzę, że jak w psychologii kryzys spowoduje rozwój.

Kończąc dziękuję Zarządowi za kolejny rok wspólnej pracy, dziękuję wszystkim pracownikom Dzieła Lasek, którzy sprawiają, że to miejsce, mające dla wielu osób wymiar czysto duchowy, może funkcjonować także jako przedsiębiorstwo: zatrudniać, płacić rachunki i podatki, kształcić, leczyć, wywiązywać się z umów i zobowiązań. Szczególne podziwiania kieruję do tych wszystkich, którzy codziennie biorą na siebie odpowiedzialność nie tylko werbalną, ale praktyczną i dbają o powierzone im obszary działalności Towarzystwa.

Paweł Kacprzyk
Prezes Zarządu TONOS